

RISØR OG TVEDESTRAND-REGIONENS AVFALLSSELSKAP
RTA AS
Hestemyrveien 21 (JE)
4950 Risør

Saksbehandler:
Ildikó Nordensvan

Inspeksjonsrapport

Inspeksjon ved Hestemyr avfallsanlegg - RTA AS - mottak og sortering

Kontrollnummer: 2020.160.I.FMAG

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Tor Georg Nybø Hagane
Ola Haakon Berger

Fra Fylkesmannen i Agder:

Ildikó Nordensvan
Liudmila Pechinkina

Fra Østre Agder Brannvesen (ØABV)

Rune Røilid
Petter Vinje Pettersen
Mark Safari

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Risør og Tvedestrand-regionens Avfallsselskap (RTA) sitt anlegg på Hestemyr (heretter Hestemyr avfallsanlegg) den 21.10.2020. Inspeksjonen var et felles tilsyn med Østre Agder Brannvesen (ØABV). Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen i Agder avdekket 2 avvik og ga ingen anmerkning under inspeksjonen.

Avvik:

1. Rutiner for opplæring, inkludert øvelse er mangelfulle.
2. Miljørisikovurderingen er mangelfull.

Anmerkninger:

Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

Østre Agder Brannvesen avdekket 2 avvik og ga ingen anmerkning under inspeksjonen.

Avvik:

1. RTA sin risikovurdering mangler kartlegging av faren for brann og mulige hendelser som påvirker brannsikkerheten, både når det gjelder håndtering av farlig stoff og for den aktivitet som foregår i de ulike byggverk.
2. RTA kjenner ikke til kravene til brannsikkerhet som gjelder for byggverkene.

Avvik er nærmere beskrevet fra side 5 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

11.november 2020	Ildikó Nordensvan	Liudmila Pechinkina
dato	kontrollør	rådgiver

Fylkesmannen i Agder

Kopi av rapporten sendes til:

- Risør kommune
- Østre Agder Brannvesen (ØABV)

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: RISØR TVEDESTRAND REGIONENS AVFALLSSELSKAP RTA AS	
Organisasjonsnr.: 977548683	Eies av: 877540332
Bransjenr. (NACE-kode): 38.110 - Innsamling av ikke-farlig avfall	

Kontrollert enhet

Navn: Hestemyr avfallsanlegg - RTA AS - mottak og sortering	Anleggsnr.: 4201.0048.02
Kommune: Risør	Fylke: Agder
Anleggsaktivitet: Farlig avfall - mottak og mellomlagring	
Tillatelse gitt: 27. april 2009	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven og brann- og eksplosjonsvernloven overholdes. Avfallsanlegget er registrert som særskilt brannobjekt jf. brann- og eksplosjonsvernloven § 13, 1. ledd.

Inspeksjonen inngår i en felles tilsynsaksjon om branner i avfallsanlegg, mellom Miljødirektoratet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Tilsynsaksjonen er landsomfattende, og målsettingen er å redusere branner og miljøpåvirkningen av branner i avfallsanlegg.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48 og brann- og eksplosjonsvernloven § 13.

Tilsynet er hjemlet i to ulike lover med tilhørende forskrifter. Miljødirektoratet og Fylkesmannen fører tilsyn med forurensningsloven og tilhørende forskrifter, mens brannvesenet fører tilsyn med kravene i brann- og eksplosjonsvernloven og forskriftene om brannforebygging og håndtering av farlig stoff. Internkontrollforskriften er hjemlet i begge lovene.

Ved gjennomføring av felles tilsyn er det fokus på områder som er felles for etatene, og områder som grenser opp til hverandre. Dette tilsynet kan derfor ikke betraktes som en full gjennomgang av lovverk bedriften skal forholde seg til. Tema som normalt ville vært tatt opp om etatene hadde gjennomført egne tilsyn er utelatt.

For å øke kunnskapsgrunnlaget har direktoratene gått sammen om et oppdrag til RISE Fire Research AS (RISE) for å få belyst hvilke risikoer som er knyttet til branner i avfallsanlegg på overordnet (nasjonalt) nivå. Rapporten ble ferdigstilt 1. november 2019, og danner faktagrunnlaget for tilsynsaksjonen.

Rapporten er tilgjengelig her: www.dsb.no/rapporter-ogevalueringer/branner-i-avfallsanlegg/.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Prosess og rensutstyr
- Utslipp til vann
- Avfall
- Brannsikkerhet

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

RTA AS plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten.

For at **Fylkesmannen** skal kunne avslutte saken, må RTA innen 15. januar 2021 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fmagpost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Agder v/Ildikó Nordensvan.

For at **Østre Agder Brannvesen** skal kunne avslutte saken, må RTA innen 15. januar 2021 sende en skriftlig tilbakemelding med handlingsplan som viser hvordan avvik vil bli rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (postmottak@arendal.kommune.no) til Østre Agder Brannvesen v/Rune Røilid. Dersom vi ikke mottar en redegjørelse innen fristen for hvordan avvik er rettet, vil vi vurdere pålegg om retting av avvik, jf. brann- og eksplosjonsvernloven § 37.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 15. september 2020. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Fylkesmannen i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil RTA AS - mottak og sortering bli ilagt et gebyr på kr 26 700,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 2 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en

faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen i Agder. Fylkesmannen vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Agder (jf. offentleglova).

6. Avvik

Fylkesmannen fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Rutiner for opplæring, inkludert øvelse er mangelfulle.

Avvik fra:

- Tillatelse (tillatelsen) til virksomheten etter forurensningsloven til Risør og Tvedestrandregionens avfallsselskap AS, for Hestemyr avfallsplass, datert 27. april 2009, punkt 10.1
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5, 2. ledd punkt 2.

Kommentarer:

Internkontrollforskriften stiller krav om at virksomheten skal ha rutine for opplæring. Avfallsanlegget skal sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter i HMS-arbeidet, herunder om brannfaren forbundet med arbeidet i avfallsanlegget, samt utslippskrav m.v.

Tillatelsen presiserer at RTA skal etablere og vedlikeholde en beredskap som skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang per år.

Fast opplegg og god rutine for opplæring samt øvelser har brannforebyggende effekt og bidrar til å heve beredskapskompetansen i virksomheten på akutt utslipp fra aktiviteter og ved uhell, inkludert brann.

Ved tilsynet kom det frem at avfallsanlegget ikke har gjennomført øvelse i de siste årene. Når det gjelder opplæring for nyansatte/vikarer, er det driftsleder som har ansvar for dette, men driftslederens stilling var ikke besatt ved tilsynets tidspunkt. Ved nyansettelse/vikariat praktiserer RTA en fadderordning som de mener fungerer bra. Det foreligger imidlertid ikke fast opplegg og rutiner for opplæring i bedriftens internkontroll. Opplæringen er personavhengig og det er ikke tydelig hvilke konkrete temaer som alle nyansatte/vikarer skal gå gjennom og bli kjent med.

Avvik 2

Miljørisikovurderingen er mangelfull.

Avvik fra:

- Tillatelse (tillatelsen) til virksomheten etter forurensningsloven til Risør og Tvedestrandregionens avfallsselskap AS, for Hestemyr avfallsplass, datert 27. april 2009. punkt 3.6.1 og 10.1
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5, 2. ledd punkt 6

Kommentarer:

Internkontrollforskriften og tillatelsen krever at virksomheten skal kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene.

Videre skal bedriften, på bakgrunn av en risikoanalyse og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Brann i avfallsanlegg må anses å være en påregnelig risiko med dertil utslipp av slokkevann/brannskum til miljø. Utslipp av brannskum/slokkevann i forbindelse med brann vil kunne være en potensiellkilde til akutt forurensning (vann, luft og grunn), jf. forurensningsloven §§ 38 og 40.

Risikovurderingen skal være dokumentert og omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre forurensning. Det skal foreligge oversikt over de natur- og miljøressurser som kan bli berørt av forurensning, inkludert akutt forurensning, og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre. Eksempel på natur- og miljøressurser er nært beliggende drikkevannskilde, sårbare naturvernområder, vannforekomster og/eller tett bebyggelse etc.

Med utgangspunkt i risikovurderingen skal virksomheten iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Virksomheten skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

Det var i 2018 to branner i avfallsanlegget på Hestemyr, og anlegget har stort fokus på både forebyggende tiltak og beredskap. I miljørisikovurderingen er det listet opp og vurdert en rekke aktiviteter og hendelser, men miljørisikovurderingen mangler følgende:

- Avrenning av slokkevann og ev. konsekvenser er ikke vurdert.
- Det er redegjort for at slokkevann ved en brann fra avfallsanlegget vil ledes til kommunalt nett og ved behov kan samles opp og tømmes på deponiet. Påvirkning av

utslippet på kommunalt avløpsrensaneanlegg og ev. overbelastning/støtutslipp er imidlertid ikke vurdert.

- Det er ikke synliggjort i miljørisikovurderingen hvilke natur- og miljøressurser som kan bli påvirket ved en brann.
- Mellomlagring av treflis, herunder avrenning og brannfare, er ikke vurdert.
- I tiltaksplanen fra 2019 er det satt opp tiltak for å redusere risiko og alle disse tiltakene står som gjennomført. Tiltaksplanen omfatter derimot ikke ansvarlig og tidsfrister. Hensikten med miljørisikovurdering er at bedriften kontinuerlig jobber med å identifisere nye tiltak for å redusere risiko. Det ble under befaring opplyst at virksomheten vurderer å etablere brannvannreservoar for oppsamling av slokkevannet. Dette er ikke oppført i miljørisikovurderingen.

Når det gjelder tømming av ev. slokkevann på deponiet gjør Fylkesmannen oppmerksom på avfallsforskriftens bestemmelse om forbud mot deponering av visse avfallstyper, jf. § 9-4 avfallsforskriften. Her står det at det ikke er tillatt å deponere flytende avfall.

Østre Agder Brannvesen fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

RTA sin risikovurdering mangler kartlegging av faren for brann og mulige hendelser som påvirker brannsikkerheten, både når det gjelder håndtering av farlig stoff og for den aktivitet som foregår i de ulike byggverk.

Hjemmel for avviket:

- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 første ledd punkt 6
- Forskrift om håndtering av farlig stoff § 14

Kommentarer/utdyping av lovkravet:

Det arbeides aktivt med oppgradering av hall for sortering av restavfall, samt at flere forhold med hensyn til brannrisikoen er vurdert. Men det mangler tilhørende risikovurdering, planer og tiltak for å redusere brannfaren for anlegget i sin helhet.

Det finnes lite om brannrisiko i bygg i RTA sin oversendte risikovurderinger. Analysen skal oppdateres i forbindelse med endringer og for eksisterende bygg/anlegg skal det gjennomføres systematisk kartlegging av farer og uønskede hendelser.

Noen forhold RTA bør vurdere for å identifiserer de uønskede hendelsene som kan oppstå og de konsekvenser dette kan få for liv, helse, miljø og materielle verdier:

- Hva er den største utfordringen for brannsikkerheten ved anlegget?
- Hva er mulige og verst tenkelige brannscenarioet?
- Hvordan sikres det at identifisert brannscenario/-risiko blir ivarettatt i det brannforebyggende arbeidet samt i forhold til brannberedskapen?
- Er brannrisikovurderingen lagt til grunn for å oppnå en brannsikker oppbevaring av avfallet? Stikkord her er avfallsmengder og lagringstid, orden og ryddighet, separering, avstand og riktig sortering. Se RISE pkt.7.1.3.

- Hvordan beskriver risikovurderinger rutiner for overholdelse av veiledende grenser for mengder og separasjonsavstand?
- Behov for brannvarslingsanlegg, eventuelt med direkte varsling til godkjent alarmsentral.
- Omfatter risikovurderingen en rutine som sikrer at ansatte er gjort kjent med sannsynlighet og mulige konsekvenser ved brann?
- Omfatter risikovurderingen også konsekvensvurdering for naboene hvis brann?

Oppbevaring av farlig stoff skal planlegges og gjennomføres på en slik måte at risikoen for brann, eksplosjon eller andre uønskede hendelser er redusert til et nivå som med rimelighet kan oppnås. Det må tas hensyn til følgende:

- Hvordan vil oppbevaring av farlig stoff kunne påvirke omgivelsene og 3. person ved ulike typer ulykkesscenarier, for eksempel ved brann, eksplosjon og lekkasje?
- Hvilke komponenter/deler av/aktiviteter på anlegget kan initiere starten på en uønsket hendelse, og hvilke årsakskjeder kan føre til en større ulykke?
- Hvilken innvirkning vil omgivelsene kunne ha på anlegget?

Avvik 2

RTA kjenner ikke til kravene til brannsikkerhet som gjelder for byggverkene.

Avvik fra:

- Forskrift om brannforebygging §§ 4 og 10

Kommentarer

RTA kunne ikke under tilsynet fremlegge ferdigattest for alle byggverkene ved avfallsanlegget eller dokumentere hvilke krav som gjelder for de aktuelle byggene.

Når byggverket prosjekteres og oppføres for å oppfylle kravene i gjeldende regelverk, blir det etablert forutsetninger og begrensninger som må være oppfylt for at brannsikkerheten skal være ivaretatt.

De som planlegger og oppfører bygninger tar utgangspunkt i egenskapene til materialer, utstyr og lignende. På bakgrunn av disse egenskapene beregner de den samlede brannsikkerheten, og til slutt må de velge løsninger som oppfyller alle branntekniske krav. Eksempel på forutsetninger kan være brannmotstanden i materialer og etablering/plassering av brannskiller. Andre begrensninger kan være knyttet til maksimal brannbelastning og lagringshøyde av varer etc.

7. Anmerkninger

Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

8. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Fylkesmannen
- Brann- og eksplosjonsvernloven

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold:

- Instruks ved brann (4.9.2019)
- Instruks for varsling (23.9.2020)
- Instruks ved akutt forurensning rev. 4 (4.9.2019)
- Hoveddokumnet for beredskap (4.9.2019)
- Beredskapsplan rev. 3 (4.9.2019)
- Plakat gardrobe rev. 2 (21.8.2019)
- Miljørisikovurdering rev 2 (11.08.2019)
- Tiltaksplan for miljørisiko rev 2 (11.9.2019)
- Tiltaksplan brannrisiko (23.9.2020)
- Brannrisikovurdering rev 2 (24.9.2020)
- Kart med punkter som er viktig ved brann (24.9.2020)